

Länsrätten ger Försäkringskassan bakläxa

Försäkringskassan

Allt fler länsbor får sin sjukersättning och sjukpenning indragen av Försäkringskassan. Och under de senaste åren har det skett en dramatisk ökning av överklaganden av ärenden till Länsrätten.

Och väl i Länsrätten så ändras Försäkringskassans beslut, fyra av tio får rätt till ersättning det visar P4 Västerbottens granskning.

I fjol kom en tredjedel av alla de 2700 mål som hanterades av Länsrätten från Försäkringskassan. Och skälet till att Länsrätten fått allt fler ärenden beror framför allt på att 700 länsbor i fjol förlorade sin sjukersättning och sjukpenning, Leif Larsson är rådmann och högste chef på Länsrätten i Umeå.

🔊 Länsrätten ger sjuka rätt till ersättning

Fyra av tio som överklagar Försäkringskassans beslut om att dra in får alltså rätt i Länsrätten. Anders Boman är försäkringschef på Försäkringskassan i länet.

🔊 Försäkringskassan skall bli bättre på att utreda

Och Cristina Husmark Pehrsson (m) socialförsäkringsminister har reagerat över P4 Västerbottens uppgifter om att så många av Försäkringskassans beslut ändras av Länsrätten.

Cristina Husmark Pehrsson

- Det är inte acceptabelt att skillnaderna mellan länsrättens och Försäkringskassans bedömningar är så här stora. Lagstiftningen bör därför förenklas och förtydligas. En översyn av lagstiftningen har redan påbörjats på socialdepartementet, bland annat när det gäller användningen av begreppet arbetsförmåga, det säger Cristina Husmark Pehrsson i ett pressmeddelande med anledning av P4 Västerbottens granskning.

Förra året så fick alltså 700 personer i länet sin sjukersättning och sjukpenning indragen av Försäkringskassan.

Ett beslut som två av tre överklagade och i Länsrätten så avgjordes totalt 504 fall och i nästan 40 procent av fallen fick den som klagat rätt emot kassan.

Att Länsrätten i så många fall ändrar Försäkringskassans beslut det är inte bra menar, Leif Larsson rådmann och högste chef för Länsrätten i Umeå.

🔊 4 av 10 får rätt till sjukersättning i Länsrätten

Och att det blir så många ändringar i Länsrätten förvånar även nämndemannen Sture Eriksson (kd) som är docent och överläkare i psykiatri på Norrlands universitetssjukhus i Umeå.

Sture Eriksson tycker sig se ett mönster bakom kassans hårdare tillämpningen av regelverket.

I Västernorrland så har Handikappföreningarnas samarbetsorgan, HSO specialgranskat 115 ärenden där Försäkringskassan drog in sjukpenning och deras granskning ger inget stöd för att de som fått avslag inte skulle ha varit sjuka, det säger Gertie Gladnikoff till P4 Västerbotten.

Gertie Gladnikoff på HSO får medhåll i sin syn på att de höga sjuktalet inte beror på något systematiskt fusk av de sjuka.

Annie Hansen Falkdal har som arbetsterapeut jobbat inom Västerbottens läns landsting och primärvården i trettio år och där mötte hon många sjuka som sökte hjälp men som inte fick hjälp.

Något som fick henne att börja forska kring vad det egentligen är som gör att folk blir långtidssjuka och hennes slutsats är att folk inte vill gå sjukskrivna som det ofta påstås.

Annie Hansen Falkdal är idag processledare och ansvarig för hur landstinget ska bli bättre på att hjälpa sjuka att inte hamna i långa sjukskrivningar. Hon betonar att det för landstinget inte handlar om att jaga sjuka utan om att hjälpa människor att komma tillbaka till ett arbete.

Det viktigaste för landstinget är att enskilda ska få den hjälp dom behöver. Idag arbetar landstinget med att utbilda läkare i att skriva bättre underlag så att arbetsförmedling och Försäkringskassan kan fatta korrekta beslut.

Och när Försäkringskassan har som mål att halvera sjuktagen så är det viktigt att sjukintygen är välmotiverade och beskriver om den sjuke har någon arbetsförmåga eller inte. För det är just arbetsförmågan som Försäkringskassans handläggare och läkare bedömer.

Men den här bedömningen har blivit mycket hårdare och i synnerhet i vårt län.

Här är det flest antal personer som inte får någon sjukpenning överhuvudtaget.

Tre och en halv procent får NEJ och det är sju gånger fler än i Dalarnas län och två och en halv gånger mer än genomsnittet för landet, det visar Försäkringskassans egen statistik för 2005. Och även när det gäller indragningar av redan beslutad sjukersättning så ligger länet i topp.

Förra året förlorade 700 personer sin sjukersättning eller sjukpenning och detta eftersom allt fler läkarintyg ifrågasätts. Men Leif Larsson vid Länsrätten ifrågasätter i sin tur Försäkringskassans beslut eftersom underlagen i flera fall varit bristfälliga.

Vad handlar allt egentligen om- jo det avgörande är hur man bedömer en sjuk människas arbetsförmåga och vår granskning visar att Försäkringskassans gör en hårdare tolkning av gällande regelverk i ärenden som rör ersättningsfrågor. Och det främsta skälet till Försäkringskassans hårdare tillämpning av regelverket är den förra regeringen och den nuvarande regeringens krav på att halvera sjuktagen till 2008. Och detta oavsett om folk är sjuka eller inte. Och för Sture Eriksson är det just frågan om folk är sjuka eller inte som läkarna ska ta ställning till och han menar att läkarna måste ta ett större ansvar när det gäller bedömning av arbetsförmågan - något som avgör om den enskilde får ersättning eller inte.

.....

För sjuk för arbete, för frisk för sjukersättning

Foto: Erik G Svensson/SCANPIX

Fram till 2008 har Försäkringskassan som mål att halvera sjuktagen och allt fler får sin rätt till sjukpenning ifrågasatt. Och bara under förra året förlorade 700 personer i länet sin sjukpenning eller sjukersättning.

Enligt Försäkringskassan så är personerna så friska att dom kan arbeta och stå till arbetsmarknadens förfogande. Men problemet är att Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ofta har olika åsikter om vad ett normalt förekommande arbete är. Detta trots att det finns en dom i Kammarätten som säger vad ett normalt förekommande arbete är..

En dom som överklagats av Försäkringskassan i Jönköping och som nu ska avgöras av högsta instans, Regeringsrätten. Men Stig Jansson handläggare på LO/TCO:s rättskydd är kritisk till Försäkringskassans tolkning som strider mot de riktlinjer som riksdagen satt upp.

Stig Jansson hoppas att Regeringsrätten avgör frågan och låter domen vinna laga kraft för att på så sätt sätta stopp för det godtycke som råder.

🔊 [Stig Jansson på LO rättskydd hoppas på dom i Regeringsrätten.](#)

Efter mer än åtta år fick Åsa Höckenström i Umeå sin rätt till

sjukersättning ifrågasatt. Försäkringskassan anser att Åsa inte är tillräckligt sjuk för att få ersättning och idag står hon utan inkomst.

Och Åsa är bara en av flera hundra personer i länet som under de senaste åren fått sin ersättning ifrågasatt av Försäkringskassan. Försäkringskassan som satsar flera miljoner på att halvera sjuktalet till 2008. Och bara under förra året drog Försäkringskassan i länet in ersättningen för 700 personer och nästan hälften av ärendena överklagades till Länsrätten.

Och för Åsa Höckenström som nu förlorat sin ersättning är tillvaron högst osäker. Enligt Arbetsförmedlingen är Åsa för sjuk för att ta vilket arbete som helst - men det tycker nu inte Försäkringskassan och Åsa som har svår astma och är överkänslig mot damm och dofter har svårt att förstå Försäkringskassans beslut...

Åsa Höckenström - en av många som förlorat sin sjukersättning.

Det var för ett år sedan som Åsa Höckenström och hennes man och deras tre barn flyttade till Umeå från Östersund. Möjligheten att ha barnen på en allergianerad förskola gjorde att familjen flyttade.

Men väl i Umeå började Åsas problem med Försäkringskassan. Försäkringskassan som har som mål att halvera sjuktalet till 2008 och som sen några år tillbaka utreder alla som har varit sjukskrivna länge.

En av alla dessa är Åsa som sen slutet av 90-talet haft problem med hälsan. Hälsoproblem som började då hon arbetade som städerska på ett metallföretag i Östersund. På ett arbete där hon dagligen omgav sig med svetsrök och cigarettök - rök som bland annat gett henne svår astma och andningsproblem och som gjort att hon under de senaste åren haft sjukersättning.

Men förra året började alltså Försäkringskassan ifrågasätta Åsas rätt till sjukersättning. Detta trots att det i hennes läkarintyg klart och tydligt står att hon på grund av sjukdom inte kan ta ett arbete.

Men en av Försäkringsläkarna som anlitas av Försäkringskassan anser att Åsa visst kan ta ett arbete, bara det inte doftar för mycket, som det står i Försäkringsläkarens beslut.

En Försäkringsläkare som Åsa Höckenström aldrig träffat. Men att Försäkringsläkaren inte träffar patienten är enligt Mikael Broman på Försäkringskassan helt i sin ordning.

Ulf Björk på IF Metall är Åsa Höckenström fackliga ombud och han har stor erfarenhet av fall som liknar Åsas och Ulf Björk är mycket kritisk till hur Åsa har bemötts och han anser att Försäkringsläkaren i det här fallet inte håller måttet.

Försäkringsläkaren har mer eller mindre struntat i de läkarutlåtande som finns i Åsas fall.

Och det är inte bara Åsa Höckenströms läkare på lungkliniken vid universitetssjukhuset i Umeå som tycker att Åsa är för sjuk för att kunna ta vilket arbete som helst på.

Det har man även kommit fram till i den utredning som Försäkringskassan själva beställt av FMC norr (försäkringsmedicinskt centrum norr) och som har kostat skattebetalarna omkring 70 000 kronor.

Men vad FMC norr kommit fram till har alltså inte Försäkringsläkaren läkaren brytt sig om. Och i den utredning som gjorts vid FMC norr så säger man att Åsa Höckenström skulle kunna klara av att arbeta halvtid.

Detta under förutsättning att det är ett anpassat arbete och lönebidrag.

Men då handlar det inte om att som det står i riksdagens Socialförsäkringsutskotts riktlinjer till Försäkringskassan; att man ska klara av ett normalt förekommande arbete på arbetsmarknaden, det säger Stig Jansson på LO /TCO:s rättskydd .

Stig Jansson LO/TCO rättskydd och Åsas fackliga ombud Ulf Björk är alltså mycket kritiska till Försäkringskassans bedömning av Åsas arbetsförmåga och Åsa själv som det hela handlar om - vill inget hellre än att få ett arbete.

Och enligt de riktlinjer som gäller ska Försäkringskassan inte dra in sjukersättning utan att första ha kommit överens med Arbetsförmedlingen om att Åsa verkligen kan få ett arbete, det säger Ulf Björk. Men något avstämningmöte som det heter blev det nu aldrig även om Mikael Broman på Försäkringskassan säger att alla ska få det.

Och även om nu Försäkringskassan skulle ha rätt i att Åsa Höckenström skulle kunna ta ett lättare arbete så är det mycket tveksam att hon skulle få ett säger Marianne Lindman enhetschef på AMS. Enligt henne kommer personer som Åsa sist i kön när

det gäller möjligheten att få ett arbete.

Och att det är svårt för den som inte är fullt frisk att få ett arbete kan David Lindmark arbetsförmedlare i Robertsfors intyga.

David Lindmark säger att det är synnerligen svårt i hela landet och att arbetsgivare inte är beredda att göra allt för att anpassa ett arbete efter en persons handikapp.

Och något arbete har inte Åsa Höckenström fått, men trots det har Försäkringskassan dragit in hennes sjukersättning. Något som är helt fel enligt Stig Jansson på LO/TCO:s rättskydd.

Så vad händer nu med Åsa Höckenström.

Just nu ligger hennes överklagan av försäkringskassans beslut hos Länsrätten i Umeå.

Och Åsa är inte ensam om att överklaga Försäkringskassans beslut, bara förra året kom det in 437 ärenden till Länsrätten i Umeå som gällde sjukersättning och sjukpenning. Och där får nästa varann rätt emot kassan enligt statistik från ifjol.

Men i väntan på en dom så står Åsa Höckenström utan inkomst och Åsa får idag leva på socialbidrag och barnens vårdbidrag.

Reportar Inga Korsback och Lennart Odhström.

+ + + +

Har du egna erfarenheter eller har kommentarer till inlagen?
Hör av dig till oss. inga.korsback@sr.se eller lennart.odhstrom@sr.se